

چالشهای نوین در بناء عقلاء با تاکید بر جهانی شدن

علی اکبر ایزدی فرد، احد فرامرز قراملکی

چکیده:

بناء عقلاء دو گونه مسئله را فراروی اصولیان قرار داده است: مسائل سنتی و مسائل نوین. تنوع و تحول‌پذیری بناء عقلاء، هم‌تأفرینی، جهانی شدن، مفهوم‌سازی‌های تجددگرایانه و پساتجددگرایانه از عقل نمونه‌ای از چالشهای نوینند. بناء عقلاء حداقل به دو مفهوم عقل و اعتبار جماعت تحلیل می‌شود. اصولیان در تفسیر عقل به دو گفتمان مشهورانگاری منطق‌دانان متقدم و عقلی و ذاتی‌انگاری معتزلیان مسبقند. نظریه دوم که تحسین و تقبیح را در زمره گزاره‌های یقینی منطقی می‌داند از تبیین سر‌آخذ مفهوم جماعت در بناء عقلاء عاجز است. اعتبار جماعت در تفسیر حسن و قبح می‌تواند بر نظریه فطرت استاد مطهری و یا مفهوم روان‌شناختی میراث جمعی استوار باشد. توجه به نظریه وحدت در کثرت در تفسیر تجارب و اعتبارات بشر می‌تواند به وحدت در اعتبار حسن و قبح رهنمون شود. اعتبار جماعت در عصر جهانی شدن به منزله بناء عقلاء در دهکده جهانی اساس اخلاق جهانی قرار گرفته است. بر اساس چنین مفهوم‌سازی، چالشهای نوین در بناء عقلاء تحلیل روشنی می‌یابد.